

memo aan de gemeenteraad

aan de gemeenteraad
dossiernummer 4815
onderwerp Cameratoezicht en opsporingsberichtgeving

van het college van burgemeester en wethouders
datum 2 maart 2021

memo

Aanleiding

Cameratoezicht speelt een steeds grotere rol in de openbare ruimte en voor gemeenten is dit een belangrijk middel om de openbare orde en veiligheid te kunnen handhaven. In de memo van 26 mei 2020 zijn naar aanleiding van vernielingen op de Kleiweg de rollen en bevoegdheden van de gemeente en haar partners betreffende cameratoezicht en het openbaar maken van beelden toegelicht.

Deze memo richt zich op de vragen die hierna zijn ontstaan over het delen van camerabeelden. Het openbaar ministerie heeft in de Driehoek toegelicht wanneer zij overgaat tot het delen van camerabeelden als opsporingsberichtgeving en welke belangen er worden afgewogen voor dit opsporingsmiddel. Deze informatie is als bijlage bijgevoegd. In dit raadsmemo wordt dit nader toegelicht.

Toelichting opsporingsberichtgeving

Vormen van opsporingsberichtgeving waarbij *geen inbreuk* wordt gemaakt op persoonlijke levenssfeer van identificeerbare personen hoeven niet te voldoen aan hieronder beschreven voorwaarden. Denk hierbij aan oproepen aan getuigen van een misdrijf om informatie te leveren waarbij geen of slechts algemene kenmerken van de verdachte(n) worden vermeld zoals lengte, lichaamsbouw, huidskleur en soort kleding die werd gedragen

Criteria inzet opsporingsberichtgeving

Vormen van opsporingsberichtgeving waarbij *wel een inbreuk* wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van identificeerbare personen kunnen ingezet worden in situaties waarbij het gaat om:

- 1) Waarheidsvinding; het doen van onderzoek naar een (ernstig) misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, het opsporen van een vermist persoon waarbij rekening wordt gehouden dat de vermiste slachtoffer is geworden van een misdrijf door een onbekende verdachte, er sprake is van misdrijf met een strafbedreiging van acht jaar of meer
- 2) Tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen; wanneer het gaat om een ontvluchte gedetineerde of een ontvluchte delinquent (bijvoorbeeld TBS-ers) waarbij directe aanhouding gewenst is
- 3) Voorkoming van ernstige strafbare feiten; wanneer er aanwijzingen zijn dat een persoon een ernstig misdrijf zal plegen, een dergelijk misdrijf dient gericht te zijn op het maken van een ernstige inbreuk op de rechtsorde of waardoor ernstig gevaar voor persoon of goederen kan ontstaan.

Belangen afweging door justitiële autoriteiten

Opsporingsberichtgeving wordt enkel ingezet wanneer het beoogde doel niet kan worden bereikt op een manier die de belangen van de betrokkenen minder schendt (subsidiariteitsvereiste). Een voorbeeld hiervan is dat getuigen of verdachten eerst in de gelegenheid worden gesteld zich te melden. Daarnaast moet de zwaarte van het gekozen middel in verhouding staan tot het beoogde doel (proportionaliteitsvereiste).

Het uitdoen van een opsporingsbericht vereist dat het daadwerkelijk effectief kan zijn. Wanneer duidelijk is dat een opsporingsbericht niet tot het beoogde doel kan leiden, dan wordt er geen opsporingsbericht ingezet. Een laatste afweging is gericht op het voorkomen van maatschappelijke onrust en het gebruik van sociale media waardoor beelden of een bewerking hiervan niet meer uitgewist kunnen worden in het digitale geheugen.

Wanneer er sprake is van een herhaling aan incidenten en/of de omvang van de schade zeer groot is en dit een zeer nadelige invloed heeft op de maatschappij kan het openbaar ministerie afwegen om camerabeelden in te zetten als opsporingsmiddel. Hier is bijvoorbeeld sprake van bij het delen van de camerabeelden waarop te zien is hoe een zendmast in de brand gestoken wordt. Hierbij was sprake van herhaling, de financiële schade was zeer groot en dit kan leiden tot onbereikbaarheid van 112

Wie neemt de beslissing om camerabeelden van Gouda te delen?

Het delen van camerabeelden waarbij inbreuk wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van de identificeerbare personen valt onder de verantwoordelijkheid van het openbaar ministerie waarbij de officier van justitie een strikte belangenafweging maakt. Dit is niet de gebiedsofficier maar een gespecialiseerde officier van justitie. De verantwoording van de inzet van opsporingsberichtgeving ligt bij de hoofdofficier van justitie. Een deel van de uitvoering kan worden belegd bij de persofficier van justitie of de rechercheofficier.

Conclusie : het gebruik van camerabeelden in Gouda bij vernieling is op dit moment niet proportioneel

Terugkijkend naar de vernielingen op de Kleiweg gaf dit toen geen mogelijkheden om camerabeelden openbaar te delen. Hoe vervelend en schadelijk dit incident ook is, kijkend naar de vereisten van rechtmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid was een opsporingsbericht in dit geval niet in verhouding tot het beoogde doel. Bij diefstal of vernieling kan het uitzenden van een opsporingsbericht (waarop betrokkene herkenbaar in beeld is) pas gerechtvaardigd zijn wanneer er verzwarende of bijzondere omstandigheden zijn. Voorbeelden van deze verzwarende omstandigheden zijn het toepassen van geweld en georganiseerde criminaliteit. Nieuwe incidenten zullen opnieuw gewogen moeten worden.

Omvang en benutting cameratoezicht

Momenteel zijn er 84 camera's in de stad geplaatst voor het toezicht op de openbare ruimte. Daarvan staan er 47 binnen de singels en het stationsgebied. 6 Camera's zijn opgesteld in zogenaamde hotspotgebieden qua overlast, zoals in Oost en Korte Akkeren, de Polderbuurt en Kort Haarlem. Op die locaties wordt vaak in eerste instantie gewerkt met een tijdelijke camera, omdat deze camera na een half jaar of jaar weer verwijderd moet worden, wanneer de overlast is afgenomen. Voor iedere plaatsing moet een besluit worden genomen met een onderbouwing waarom cameratoezicht op die locatie nodig is. Er zijn momenteel 4 verplaatsbare camera's die op basis van een simkaart werken. Het streven is om in de komende jaren minder vaste camera's te handhaven en vaker met flexibel cameratoezicht te werken, om zo in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen.

Sinds de invoering van het digitaal parkeren zijn de camera's die toezicht hielden op de slagbomen van de gemeentelijke parkeerterreinen verwijderd. Ook is er kritisch gekeken naar oude posities van camera's of camera's die een overlappend beeld hebben. Op die manier zijn er de afgelopen jaren camera's verwijderd. Van 97 (2015) naar 84 (2021).

In 2021 en 2022 zal het aantal camera's verder gereduceerd worden naar 75 vaste camera's. Dit kan o.a. bereikt worden doordat ProRail in de omgeving van het station het toezicht overneemt en doordat het aantal camera's bij de winkelcentra verminderd kan worden.

Handhaving openbare orde

Camerabeelden worden in eerste instantie benut om het personeel van stadstoezicht en politie op straat te ondersteunen. Signalen en meldingen kunnen zo gericht benut worden. Live beelden worden gedeeld met de politie. Cameratoezicht mag alleen plaatsvinden voor het handhaven van de openbare orde (inclusief preventie). Binnen dit kader mag cameratoezicht ook subdoelen dienen zoals opsporing en vervolging.

Bijlagen:

- Instructie opsporingsberichtgeving- beleidsregels Openbaar Ministerie
- Aanwijzing opsporingsberichtgeving –beleidsregels Openbaar ministerie